

FAKTA

Hvad er dataetik?

Danmark er et af verdens mest digitaliserede samfund. Vi behandler enorme mængder data, og bruger dem i alt fra apps til kunstig intelligens (AI). Det skaber mange muligheder, men gør det også vigtigt at tænke over dataetikken.

Dataetik er den del af etikken, der handler om **hvordan mennesker bør behandle data**. Vi behandler data når vi indsamler, analyserer, deler eller anvender digitale informationer.

Dataetikken omfatter for eksempel spørgsmål som

- Hvilke informationer bør en app indsamle om brugeren?
- Bør en arbejdsplads bruge algoritmer til at fordele opgaver?
- Hvordan bør man sikre, at en chatbot ikke vildleder brugeren?

Udvikling og brug af AI er en central måde at bruge data. Spørgsmål om for eksempel bias og gennemsigtighed i AI er derfor **en vigtig del af dataetikken**.

Deskriptiv og normativ etik

Etik drejer sig om hvordan man bør handle, men der findes forskellige perspektiver på etikken.

- **Deskriptiv dataetik:** Hvordan synes mennesker, at man bør behandle data?
- **Normativ dataetik:** Hvilke *grunde* har vi til at behandle (eller ikke behandle) data?

De to perspektiver kan nogle gange supplere hinanden, men er grundlæggende forskellige tilgange. **Dataetisk Råd arbejder normativt med dataetik.**

Metaetik og anvendt dataetik

Når man forstår dataetik normativt kan man også skelne mellem:

- **Metaetik:** Abstrakte overvejelser om, hvad dataetik overhovedet er.
- **Anvendt dataetik:** Konkrete vurderinger i specifikke situationer
– for eksempel om politiet bør bruge ansigtsgenkendelse.

Tre sider af dataetik

Dataetik er både et sæt af **problemstillinger**, relevante **teorier** og ideer, og nyttige **metoder** til at arbejde med problemerne.

Samlet kan man **definere dataetik** som de problemstillinger, der drejer sig om hvordan vi bør behandle data, de værdier og principper som hjælper os med at overveje sådanne spørgsmål, og de metoder som man kan bruge til at finde velbegrundede løsninger.

